

Przyjazna i bezpieczna przestrzeń publiczna. Prace nad standardami ruchu pieszych

Jak projektować przestrzeń miejską, aby była przyjazna wszystkim pieszym? Na to pytanie odpowie dokument

„Standardy dostępności ruchu pieszych w miastach i gminach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”. Materiał powstaje w konsultacji z urzędnikami, architektami, społecznikami, seniorami, osobami z niepełnosprawnościami i innymi grupami interesariuszy.

Pierwsze spotkanie, które zapoczątkowało prace nad dokumentem, odbyło się w piątek (20 września) w siedzibie Metropolii. Pod pojęciem standardów dostępności dla ruchu pieszych kryje się wiele zagadnień, które mają wpływ na nasze codzienne piesze podróże: szerokość chodników, miejsca wypoczynku, mała architektura czy bezkolizyjne przejścia dla pieszych.

Ruch pieszy nie może być ignorowany

– Przestrzeń w miastach powinna być przyjazna i bezpieczna dla wszystkich – mówi Jacek Woźnikowski, dyrektor Departamentu Rozwoju i Współpracy w GZM. – Bywa, że piesi muszą zmagać się z infrastrukturą, która nie jest

przystosowana do ich potrzeb. Problem jest szczególnie widoczny, gdy mówimy o osobach starszych albo z niepełnosprawnościami. Dlatego rozpoczęliśmy prace nad standardami dla ruchu pieszych, które będą mogły znaleźć zastosowanie w miastach i gminach Metropolii – dodaje.

Celem dokumentu jest wzrost dostępności przestrzeni publicznych dla wszystkich grup użytkowników. Aby dokument odpowiadał na faktyczne potrzeby, tworzony jest w szerokiej współpracy z zainteresowanymi grupami mieszkańców i ekspertów.

– Przez długi czas polityka większości polskich miast skierowana była na poprawę infrastruktury samochodowej, ponieważ to właśnie auta były uważane za najszybszy i najlepszy środek transportu. Stąd rowerzyści, a zwłaszcza piesi, zostali nieco w cieniu – tłumaczy Grzegorz Wójkowski, prezes Stowarzyszenia Bona Fides.

– Od kilku lat to podejście zaczęło się na szczęście zmieniać, co związane jest nie tylko z zanieczyszczaniem powietrza, ale także coraz większymi korkami. Do tej pory standardy dla ruchu pieszych przyjęło około 10 polskich miast, w tym nie tylko te duże, jak Warszawa, Poznań czy Wrocław, ale także mniejsze, jak Starogard Gdański czy Konin – dodaje.

Standardy uwzględnią różne grupy interesów

W prace nad dokumentem

zaangażowany jest zespół architektów, którym kieruje Mikołaj Szubert-Tecl oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Bona Fides, których zadaniem jest wciągnięcie w proces przygotowywania dokumentu różnych grup interesu, jak środowiska seniorów czy osób z niepełnosprawnościami.

– Opracowanie tego typu dokumentu jest ogromnie ważne, ponieważ my możemy wdrażać dyrektywy, przepisy prawa, natomiast tak długo, jak w społecznej świadomości mieszkańców, osób, które decydują o zagospodarowaniu miasta, nie będzie tej świadomości, że osoby niepełnosprawne funkcjonują w przestrzeni miejskiej, tak długo ich funkcjonowanie nie będzie prawidłowe – mówi Alicja Witek, osoba niewidoma.

Dodaje, że w przestrzeni miejskiej można znaleźć wiele utrudnień dla osób niewidomych i niedowidzących: porozrzucane hulajnogi, zastawione samochodami chodniki czy niewystarczające oznakowania przejść dla pieszych.

Podobnie problematyczne jest poruszanie się po mieście dla osób starszych. – Bardzo dużą bolączką jest sygnalizacja świetlna, czas jej trwania na przejściach dla pieszych, brak sygnalizacji głosowej – wymienia Janina Piwowarczyk, przewodniczący Rady Seniorów Miasta Katowice.

Wśród innych problemów wskazuje na brak oświetlenia lub niedostateczne oświetlenie ulic, czy

krzywe bądź niewłaściwie zaprojektowane chodniki. – Mam nadzieję, że Metropolia pozwoli wypracować standardy, które zastosują wszystkie miasta do niej należące – mówi przewodnicząca katowickiej rady seniorów.

Inspiracją do opracowania standardów ruchu pieszych, były zainicjowane wcześniej przez Metroplię spotkania Zespołu ds. Polityki Senioralnej. Podczas tych spotkań poruszano zagadnienia dotyczące m.in. dostępności przestrzeni publicznych dla ruchu pieszych.

Dokument będzie szeroko konsultowany

Podczas warsztatów w siedzibie Metropolii, uczestnicy zapoznali się ze standardami, które opracowały dotąd inne miasta. Przeprowadzili także spacerzy badawcze po najbliższej okolicy, podczas których wyszukiwali rozwiązania w przestrzeni publicznej, które są pozytywne, jak i te, które utrudniają codzienne funkcjonowanie.

– Ważnym elementem pracy nad standardami ruchu pieszych są doświadczenia przedstawicieli różnych grup społecznych, którzy na co dzień przemierzają się po ulicach Metropolii – mówi Anna Staniek, związana z projektem na rzecz osób niepełnosprawnych w Stowarzyszeniu Bona Fides. – Stąd równoległe do pracy nad dokumentem prowadzimy warsztaty i spacerzy badawcze, podczas których chcemy stworzyć listę

problemów, które utrudniają komfortowe korzystanie z przestrzeni publicznej, a także rozwiązań, dzięki którym wszystkie osoby, także te, które należą do grup defaworyzowanych, będą mogły samodzielnie spacerować po chodnikach, placach czy parkach miast należących do Metropolii.

Prace nad dokumentem przewidują całą serię spotkań z różnymi grupami, m.in. urzędnikami odpowiedzialnymi za utrzymanie przestrzeni publicznej i budowę infrastruktury na obszarze GZM.

Kiedy powstanie projekt dokumentu, zostanie on przesłany do ostatecznych konsultacji z urzędami, organizacjami pozarządowymi i innymi grupami interesariuszy, a także opublikowany na stronie internetowej, aby jak najszersze grono osób mogło zgłosić swoje uwagi. Ostateczna wersja dokumentu powinna powstać jeszcze przed końcem tego roku.